

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

มะม่วงชายตึกแปดริ้ว

ทะเบียนเลขที่ สช 67100242

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงชายตึกแปดริ้ว คำขอเลขที่ 63100252 ทะเบียนเลขที่ สช 67100242 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 25 กันยายน 2563

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. 2567

(นางสาวนุสรุา กาญจนกุล)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

มะม่วงชายตึกแปดริ้ว

Khai Tuek Padriew Mango หรือ Ma Muang Khai Teuk Padriew

- (1) เลขที่คำขอ 63100252 ทะเบียนเลขที่ สข 671000242
- (2) วันที่ยื่นคำขอ 25 กันยายน 2563 วันที่ขึ้นทะเบียน 25 กันยายน 2563
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน
1. จังหวัดฉะเชิงเทรา
  2. วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตมะม่วงส่งออก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
  3. สหกรณ์ชมรมชาวสวนมะม่วงจังหวัดฉะเชิงเทรา
- ที่อยู่
1. ศาลากลางจังหวัดฉะเชิงเทรา ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
  2. 56 หมู่ที่ 3 ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 24110
  3. 26 หมู่ที่ 8 ตำบลเมืองใหม่ อำเภอราชสาส์น จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120
- (4) รายการสินค้า มะม่วง
- (5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

มะม่วงชายตึกแปดริ้ว หรือ Khai Tuek Padriew Mango หรือ Ma Muang Khai Teuk หมายถึง มะม่วงพันธุ์ชายตึก ทรงผลกลมมนส่วนหัวใหญ่ ปลายผลด้านท้องสอบเข้าคล้ายรูปหัวใจ กรณีนี้อ่อนผล ผิวมีเปลือกสีเขียว กรณีนี้อ่อนผล ผิวเปลือกมีสีเขียวอมเหลือง หรือสีเหลือง เนื้อมีสีเหลืองอมส้ม ละเอียดย กรอบ เสี้ยนน้อย เมล็ดเล็ก รสชาติมันหวานอมเปรี้ยว ปลูกบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง ซึ่งมีระบบนิเวศน์ 3 น้ำ ได้แก่ น้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็มผลิตในเขตพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์มะม่วง : พันธุ์ชายตึก

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- ทรงผล กลมมนส่วนหัวใหญ่ ปลายผลด้านท้องสอบเข้าคล้ายรูปหัวใจ
- ผลดิบ กรณีนี้อ่อนผล ผิวเปลือกมีสีเขียว กรณีนี้อ่อนผล ผิวเปลือกมีสีเขียวอมเหลือง หรือสีเหลือง
- เนื้อ สีเหลืองอมส้ม เนื้อผลมาก ละเอียดย กรอบ มีเสี้ยนน้อย
- เมล็ด เล็ก
- รสชาติ มัน หวานอมเปรี้ยว
- น้ำหนักผล ไม่น้อยกว่า 250 กรัมต่อผล

กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ต้นพันธุ์มะม่วงชายตึกแปดริ้ว ต้องมาจากต้นพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา หรือจากแหล่งต้นพันธุ์ คุณภาพดี หรือเชื่อถือได้ ตรงตามพันธุ์ ด้วยวิธีการเสียบยอดหรือทาบกิ่ง ไม่เป็นโรคหรือมีร่องรอยการทำลายของแมลง รากบิดงอ กิ่งแห้งไม่สมบูรณ์ เพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปปลูก

(2) ฤดูกาลปลูก มะม่วงชายตึกควรปลูกต้นฤดูฝน (พฤษภาคม – กรกฎาคม) เนื่องจากอากาศมีความชุ่มชื้น ช่วยให้ต้นมะม่วงตั้งตัวได้เร็ว

(3) พื้นที่ปลูก มะม่วงชายตึกสามารถปลูกได้ทั้งพื้นที่ร่องสวน พื้นที่ราบที่มีความลาดเทเพื่อป้องกันไม่ให้น้ำท่วมขัง หรือมีร่องระบายน้ำ หรือบริเวณคันบ่อ โดยพื้นที่ปลูกควรปรับปรุงคุณภาพดินให้มีความเหมาะสม มีการกำจัดวัชพืช

(4) ระยะปลูก มีระยะห่างระหว่างแถวและระหว่างต้นในช่วง 3 - 7 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

(5) ขุดหลุมปลูกขนาด 50 x 50 x 50 เซนติเมตร (กว้าง x ยาว x ลึก) รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยเคมี ผสมให้เข้ากัน หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

(6) นำต้นพันธุ์มะม่วงชายตึกลงปลูกในหลุม กลบดินให้สูงกว่าปากหลุมเล็กน้อย เพื่อป้องกันน้ำขัง ไขหลักปักค้ำยันไม่ให้ต้นล้ม หรือเอน

การดูแลรักษา

(1) การให้น้ำ ควรให้น้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสม โดยสังเกตดินบริเวณแนวทรงพุ่ม ให้มีความชื้นแต่ไม่แฉะ ในระยะก่อนมะม่วงแทงช่อดอกงดการให้น้ำ เมื่อแทงช่อดอกแล้วจึงให้น้ำได้ตามปกติ

(2) การให้ปุ๋ยและธาตุอาหารเสริม เพื่อควบคุมคุณภาพและผลผลิตของมะม่วงชายตึกแปดริ้ว ควรให้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีที่เหมาะสม โดยระยะยังไม่ให้ผลผลิต ควรให้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ระยะให้ผลผลิต ควรให้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยเคมีที่มีธาตุโพแทสเซียมสูงร่วมกัน ระยะหลังให้ผลผลิต ควรให้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีที่มีธาตุไนโตรเจนและฟอสฟอรัสสูง

(3) การตัดแต่งกิ่ง หลังจากให้ผลผลิตแล้ว ควรตัดกิ่งแห้ง กิ่งที่มีโรค และกิ่งที่ถูกแมลงทำลายออก และตัดแต่งกิ่งไม่ให้ทรงพุ่มชนกัน หรือเปิดกลางทรงพุ่มให้แสงแดดส่องถึง

(4) การป้องกันและกำจัดศัตรูมะม่วง ควรป้องกันศัตรูมะม่วง โดยเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ต้นมะม่วง เช่น การปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม การกำจัดวัชพืช กำจัดแมลง และทำลายแหล่งสะสมของเชื้อโรค เป็นต้น

(5) การปลิดหรือตัดผลมะม่วงชายตึกที่ไม่สมบูรณ์ภายในช่อออก โดยให้คัดเลือกผลที่สมบูรณ์ ทรงผลดี ไม่มีร่องรอยการทำลายของศัตรูพืช เหลือประมาณ 2 - 4 ผลต่อช่อ

(6) การห่อผลเพื่อช่วยให้มีผิวเปลือกสวยและป้องกันศัตรูพืชทำลาย โดยทำการฉีดยา เช่น น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ สารเคมี เป็นต้น จากนั้นห่อผลมะม่วงชายตึกด้วยวัสดุ เช่น ถุงกระดาษ ถุงกระดาษเคลือบคาร์บอน เป็นต้น

การเก็บเกี่ยว

(1) ใช้อุปกรณ์และวิธีการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม เช่น ตะกร้อสอย ไข่มือเก็บ ไขบันไดปั่นเก็บเกี่ยว หรือ เครื่องมืออุปกรณ์การเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมและไม่กระทบต่อคุณภาพของผลมะม่วง เป็นต้น โดยต้องเก็บเกี่ยวด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันไม่ให้ผลมะม่วงช้ำ และควรเก็บเกี่ยวให้มีช้ำผลยาว 1 – 2 นิ้ว เพื่อป้องกันน้ำยางไหล เปื้อนผลมะม่วง

(2) ผลมะม่วงชายตึกแปดริ้วสามารถเก็บเกี่ยวได้ในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน และนอกฤดูในช่วงเดือน ตุลาคม - กุมภาพันธ์ หรือใช้วิธีนับวันหลังจากมะม่วงออกดอกประมาณ 100 – 115 วัน หรือโดยใช้วิธีการสังเกตผลที่มีลักษณะเป็นมัน มีความนวล

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลาก หรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า "มะม่วงชายตึกแปดริ้ว" หรือ "Khai Tuek Padriew Mango" หรือ "Ma Muang Khai Tuek Padriew"

(2) ให้ระบุชื่อผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ สถานที่ผลิตหรือจัดจำหน่าย หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น วันที่ผลิต เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ วิธีการเก็บรักษา เป็นต้น เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดฉะเชิงเทราตั้งอยู่ระหว่างละติจูด 13 องศา 10 ลิปดา 42 ฟลิปดา ถึง 13 องศา 58 ลิปดา 35 ฟลิปดา และลองจิจูด 100 องศา 50 ลิปดา 55 ฟลิปดา ถึง 101 องศา 5 ลิปดา 24 ฟลิปดา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่าน ลักษณะเป็นที่ราบลุ่มฟูกคลื่นลอนลาด พื้นที่สองฝั่งแม่น้ำบางปะกงมีความสมบูรณ์สูง จากดินตะกอนทับถมมาเป็นเวลานาน ลักษณะดินเป็นดินเหนียวที่เกิดจากตะกอนด้วยอิทธิพลของน้ำทะเล น้ำขึ้น น้ำลง และแม่น้ำล้นฝั่งในฤดูน้ำหลาก พัดพาเอาตะกอนดินเหนียวเนื้อละเอียด ซากพืชซากสัตว์และแร่ธาตุต่าง ๆ มารวมกันในบริเวณดังกล่าว ส่งผลให้พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก ประกอบกับอิทธิพลของน้ำทะเลหนุนทำให้มีระบบนิเวศน์ของน้ำ 3 ชนิด ได้แก่ น้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็มที่ไหลผ่านส่งผลให้ดินมีธาตุอาหารที่เหมาะสมต่อคุณภาพของมะม่วง จึงทำให้มะม่วงชายตึกแปดริ้วมีรสชาติดี

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดฉะเชิงเทรามีสภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง ในช่วงฤดูหนาว ซึ่งได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดพาความหนาวเย็นจากประเทศจีนมาปกคลุมประเทศไทย ในช่วงฤดูฝนมีอากาศชุ่มชื้นและมีฝน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมในช่วงฤดูฝน

ด้วยลักษณะต่างๆ เหล่านี้ล้วนทำให้ดินในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา มีธาตุอาหารพืชสะสมในปริมาณสูง โดยเฉพาะธาตุโพแทสเซียมที่มีความสำคัญในการสร้างและเคลื่อนย้ายสารอาหารพวกแป้งและน้ำตาลส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิต เกิดเป็นปัจจัยเฉพาะที่ทำให้มะม่วงชายตึกแปดริ้ว มีความแตกต่างจากที่อื่นคือความเข้มข้นของรสชาติมัน หวานอมเปรี้ยว ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้บริโภค

ประวัติความเป็นมา

มะม่วงชายตึกเป็นมะม่วงไทยโบราณจัดอยู่ในกลุ่มมะม่วงมันหรือมะม่วงรับประทานดิบ ซึ่งชื่อ "มะม่วงชายตึก" หรือ "มะม่วงมันชายตึก" หรืออีกชื่อหนึ่งคือ "มะม่วงแขกชายตึก" นั้น พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ท่านเป็นคนจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ประพันธ์กาพย์ยานี 11 ถึงมะม่วงพันธุ์ไทยไว้เมื่อปี พ.ศ. 2427 บทหนึ่งว่า "ไซ้เหี้ยไซ้จนกระสากะลอนป่ากะลอนสวน สาวละห้อยหวานสาวสะกิดมารดาตุ มะม่วงเทพรำลึกแขกชายตึกอีกคราบหมู กะละแมมีชื่อชูหนึ่งชื่อว่าชาละวัน"

การปลูกมะม่วงชายตึกแปดริ้วในจังหวัดฉะเชิงเทรา เริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2522 คุณชวน ดำรงค์ศักดิ์ และคุณละออ ดำรงค์ศักดิ์ ได้นำเมล็ดพันธุ์ของมะม่วงชายตึกพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งมีลักษณะลูกเล็ก เนื้อน้อย แต่รสชาติดี มาปลูกโดยวิธีการเพาะเมล็ดในพื้นที่คลองบางกระแสน อำเภอมะนังฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อมีผลผลิตมะม่วงพบว่ามีอาการกลายพันธุ์เกิดขึ้น ได้มะม่วงชายตึกที่ขนาดผลใหญ่ เนื้อมาก รสชาติดี จึงมีการนำกิ่งพันธุ์ไปเสียบยอดและขยายพื้นที่ปลูกทั่วทั้งจังหวัด ต่อมาเกษตรกรได้นำกรรมวิธีการห่อผล เพื่อป้องกันแมลงวันผลไม้ส่งผลให้ผิวเปลือกมีสีเหลืองสวย สำหรับชื่อ "มะม่วงชายตึก" จากการบอกเล่าของเกษตรกรชาวสวนมะม่วงจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มาของชื่อมะม่วงชายตึกเกิดจากรสชาติที่อร่อย จึงเปรียบเปรยว่าให้ชายตึกขายบ้านทานก็ยอม อีกประวัติเล่าว่ามีแขกที่เข้ามาค้าขายในบริเวณลุ่มแม่น้ำบางปะกง ซึ่งชอบในรสชาติของมะม่วงพันธุ์นี้ จึงชายตึกนำไปชื่อที่ทำสวน ปลูกมะม่วงพันธุ์นี้ จึงเป็นที่มาของชื่อ "มะม่วงชายตึก"

มะม่วงชายตึกแปดริ้วสร้างชื่อเสียงให้จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้วยผิวเปลือกมีสีสวยและรสชาติดี ประกอบกับจังหวัดฉะเชิงเทรามีการจัดงานวันมะม่วงและของดีเมืองแปดริ้วเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 และงานเทศกาลท่องเที่ยว อาหารและของดีอำเภอบางคล้า ภายในงานมีกิจกรรมการประกวดมะม่วงพันธุ์ต่างๆ ที่มีความโดดเด่นของจังหวัดฉะเชิงเทรา มะม่วงชายตึกแปดริ้วเป็นอีกพันธุ์หนึ่งที่จัดให้มีการประกวด ด้วยความโดดเด่นของมะม่วงชายตึกแปดริ้ว ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงของจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับรางวัลจากการประกวดในงานเกษตรแฟร์เมื่อปี พ.ศ. 2560 และปี พ.ศ. 2562 และงานอื่นๆ อีกด้วย ซึ่งมะม่วงชายตึกแปดริ้ว มีลักษณะเด่นแตกต่างจากที่อื่น คือ ผิวเปลือกมีสีสวย เนื้อผลสีเหลืองอมส้ม ลักษณะผลที่อวบอิม เมล็ดเล็ก และมีความเข้มข้นของรสชาติมัน หวานอมเปรี้ยว จึงทำให้มะม่วงชายตึกแปดริ้ว มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมของผู้บริโภค

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การผลิตมะม่วงชายตึกแปดริ้ว ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา รายละเอียดตามแผนที่

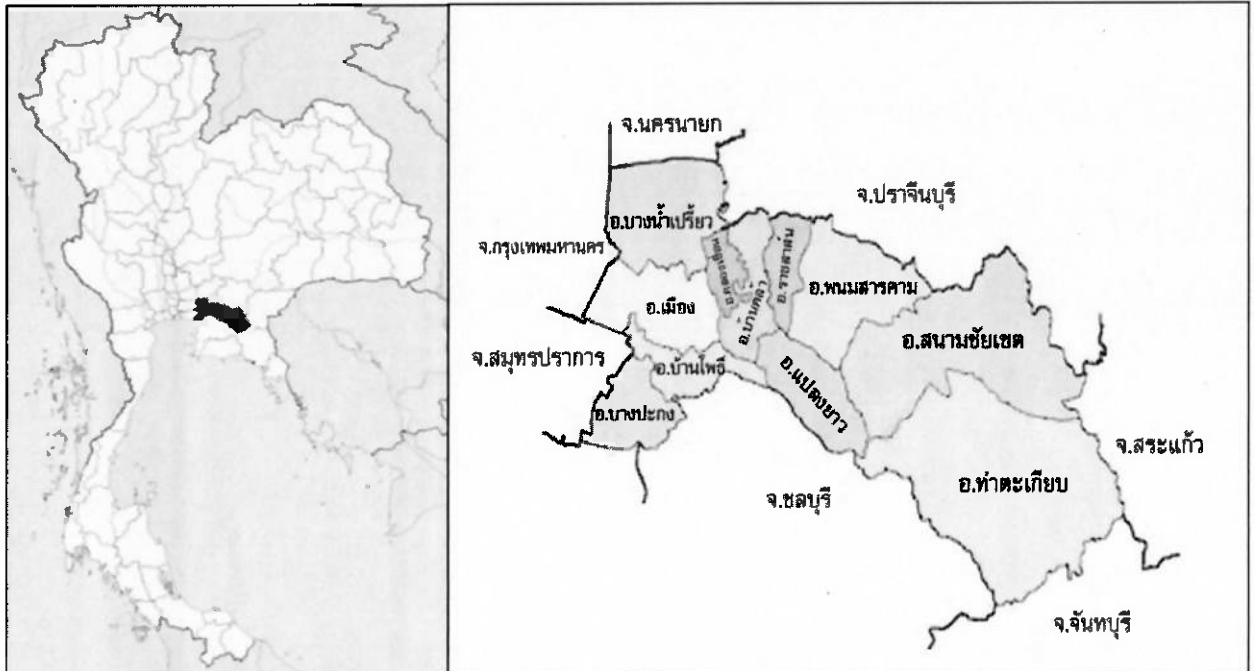
(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) มะม่วงชายตึกแปดริ้ว ต้องผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้ามะม่วงชายตึกแปดริ้ว รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) ให้มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงชายตึกแปดริ้ว
  - (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงชายตึกแปดริ้ว และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบ ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด
- .....

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
มะม่วงขายตึกแปดริ้ว

ขอบเขตพื้นที่การผลิตมะม่วงขายตึกแปดริ้ว ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดฉะเชิงเทรา